

Zondag Trinitatis

03 juni 2012; PKN Wehl

Exodus 3:1-6

Johannes 3:1-16

Zondag Trinitatis... Drievuldigheidszondag, zondag van de hogere wiskunde. De mensen die het liturgisch rooster hebben samengesteld, hebben vast gedacht: vorige week was het Pinksteren, hebben we het feest van het ontvangen van de Heilige Geest gevierd, het feest van Inzicht. Dus vandaag kunnen we het wel hebben over God en de grootsheid van God, God in drieën, dat kunnen we nu begrijpen... Waarop vele voorgangers voor de uitdaging staan de Drievuldigheid uit te leggen. Dan krijgen we: 3 kaarsjes en toch 1 vlam; de verschillende aspecten van God; God achter, naast en voor ons; God van het verleden, het heden en de toekomst, al het goede in 3en...

Kortom, naarstig proberen al die voorgangers mensen uit te leggen hoe dat zit 3=1. Omdat we willen doorgronden, willen snappen, het liefst willen bewijzen. Dan kunnen we geloven, toch?

Wat dat betreft zijn wij mensen net als Nicodemus. Die dacht precies te weten hoe het zit met Jezus: "Rabbi, u bent de leermeester van Godswege, want niemand kan deze tekenen doen die ú doet als God niet met hem is"... Ofwel, Nicodemus komt met een bepaald beeld van Jezus bij hem. Hij lijkt er vast van overtuigd dat hij gelijk heeft. Maar, met dat beeld stopt hij Jezus ook in een hokje. Bovendien, door de verwachtingen die hij heeft, is het de vraag of hij echt open kan staan voor gesprek. Hij heeft zich als het ware ingegraven. Gaandeweg het verhaal lijken Jezus en Nicodemus langs elkaar heen te praten. Nicodemus kan Jezus niet volgen.

Communiceren dat is vaak ook moeilijk. Ieder heeft eigen ideeën en opvattingen over wat het beste is. Vaak gebaseerd op beelden of onuitgesproken verwachtingen. We hebben het zelf waarschijnlijk regelmatig meegemaakt, dat we dachten goede afspraken te hebben gemaakt maar uiteindelijk blijkt dat we toch niet duidelijk zijn geweest. Of dat de ander ons toch niet of verkeerd begrepen heeft. Zo verloopt ook de communicatie tussen Jezus en Nicodemus stroef. Wat Jezus Nicodemus probeert te vertellen is dat God niet vast te pinnen is. De wind waait waarheen hij wil en je weet niet vanwaar hij komt en waar hij heengaat. Loslaten, een open houding, daar gaat het om. Zo zou je eigenlijk moeten leven, dat is opnieuw geboren worden van bovenaf. Je mee laten voeren door de stroom van het leven en daarop reageren.

Dat is moeilijk voor het hoofdmens, de denker Nicodemus, de man die wil begrijpen. Dat is moeilijk voor ons, levend in een tijd waarin we juist alles in de hand willen hebben, alles willen weten en verklaren.... Hoe concreter, hoe beter.

Wat dat betreft is het verhaal uit Exodus een verademing. Dit heeft een heel andere invalshoek en gaat veel minder over begrijpen en doorgronden. Het gaat juist over gebeuren en ervaren. Omdat het vandaag de zondag van de Godsnaam is, is het leuk een uitstapje te maken naar de naam van dit boek. Wij noemen het boek Exodus, Uittocht. De joodse naam is W^eélè Sjemôt... hetgeen betekend: 'En dit zijn de namen...' De joden hebben andere benamingen van de eerste 5 bijbelboeken dan wij. Minder historisch, meer inhoudelijk. W^eélè Sjemôt... in dit bijbelboek wordt gaandeweg de naam van God ge-openbaard en wordt steeds duidelijker hoe God naam maakt onder mensen en op ons mensen betrokken is. Een proces, en dat is al een heel ander gevoel dan dat 3=1...

Terug naar ons verhaal uit W^eélè Sjemôt. Over Mozes die in de woestijn rondstruint met zijn kudde en op die brandende struik stuit, waaruit een stem klinkt die hem toespreekt.

Alleen al dit kleine stukje roept de nodige vragen op. Want, wie is eigenlijk op zoek naar wie of wat? Wie neemt waartoe het initiatief? Zoekt Mozes naar God? Nee, feitelijk is hij op zoek naar een mals hapje voor de kudde van zijn schoonvader. In dit verhaal is het de Ene die contact opneemt met Mozes. God is dus de initiatiefnemer en degene die zich laat zien. Zo geeft God aan deel te willen worden of zijn van ons leven, een relatie met ons aan te willen gaan. De Ene zoekt nabijheid.

Als we dat vergelijken met onze tijd, zien we vaak het omgekeerde. Wij mensen zijn op zoek naar God en religieuze ervaringen. Zo is er een lied dat begint met "Wij zoeken U nu wij samenkomen..." Maar, wat zoeken wij mensen? Wat verwachten wij? Dat God zich op ons verzoek laat zien? Dat God onze problemen oplost? Of zijn we op zoek naar zekerheid, bevestiging, dat we goed leven, goede keuzes maken? Of zijn we op zoek naar inspiratiebronnen? Allemaal legitieme en waardevolle redenen, maar hoe langer we erbij stilstaan, hoe duidelijker het wordt dat dit zoeken uiteindelijk van ons uit gaat. Het zijn onze vragen en twijfels, onze onmacht... Onlangs las ik een uitspraak van iemand die zei dat als God bestaat, God weet wat er in ons omgaat. Als mensen kunnen we God eigenlijk alleen maar danken...

Met al ons zoeken komt ook de vraag op: zijn wij nog in staat om ons te laten verrassen door God? Zoals Mozes... die ziet en afwijkt van zijn pad. Mozes die zich laat aanspreken...

Ook dat is intrigerend. Stel dat Mozes een vast beeld had gehad van God. Als hij naarstig op zoek was geweest naar een religieuze ervaring, zou hij dan open hebben kunnen staan voor deze ervaring in de woestijn?

Schiet me het volgende verhaaltje te binnen: Er was eens een man op een boot die lek was. Hij was er zo van overtuigd dat God hem zou redden, dat hij, terwijl hij intensief bad, tot 3x maal toe een boot die langs zij kwam en hem een plaats aan boord aanbood, weigerde. Eenmaal in de hemel aangekomen, vroeg hij God waarom de Ene hem niet had gered, waarop God zegt: ik heb 3 boten gestuurd...

Beelden, verwachtingen, overtuigingen, ze kunnen ons verblinden, vastzetten. Net als bij Nicodemus, klinkt ook in dit verhaal de uitdaging om open te staan in het leven.

God neemt dus het initiatief, wil deel uitmaken van ons leven. Maar, als Mozes te dicht bij wil komen, zegt God: stop, tot hier en niet verder. Er zijn dus grenzen aan ons naderen tot God. Bij deze wil ik de volgende gedachte uit een commentaar delen. Let wel, dit is slechts een interpretatie van iemand:

"Met dit grondgegeven van de Schrift, dat Gods nabijheid ons tegelijkertijd een eigen en begrensde plaats onder de zon wijst, hebben wij vaak moeite. De behoefte aan religieuze nestwarmte, aan een behaaglijk plekje op Gods schoot, is in ieder geval groot. Wij willen een God binnen handbereik en niet op gehoorsafstand".¹ Einde citaat.

In de geschiedenis zien we een golfbeweging van een immanente en een transcendente God, een God ver weg en een God dicht bij, ja zelfs in ons. Dat geeft al aan hoe mensen altijd gezocht hebben naar een godsbeeld waar ze iets mee kunnen en ook dat mensen God op verschillende manieren ervaren hebben. De Geest waait daarheen waar die wil!?

Weer terug naar ons verhaal: God die zich in het leven van Mozes laat ervaren. God, die zich ook bekend maakt aan Mozes: Ik ben de God van je ouders, God van Abraham en Sara, God van Isaak en Rebekka, God van Jakob en Lea en Rachel. Ook in hun leven heb ik me laten zien, ook zij hebben zich door mij laten aanspreken. Nu wend ik me tot jou, omdat ik ook met jou een relatie wil aangaan.

---

¹ uit A. de Leeuw; Mozes, exodus 1-3,15; Kok- Kampen 1982. p.115

Door ons op deze manier door de tekst te laten leiden, verschijnt er een heel andere God. Een God die ieder van ons zoekt en contact met ons wil! Geen statische maar een dynamische God, een God in relatie. Wij *zijn* dan geen gelovigen, maar worden dat telkens opnieuw, op het moment dat wij durven zien en 'ja' zeggen. Dat zal voor een ieder weer anders zijn. Geloven als proces.... Een hele andere benadering.

Zondag Trinitatis, God is 3=1. Feitelijk is ook dit een beeld van mensen die de complexiteit, het mysterie van God wilden beschrijven. Zullen we het ooit weten, wie God is, hoe God is, wat God is? Doet dat er toe? Wij mensen kunnen alleen in mensenbeelden denken over God.

Amen.

Juni 2012; drs. Petra van der Voort, theoloog